

ЦИРИН К. Л.

студентка, Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ,
tsyrynl@ukr.net

ВОВЧЕНКО О. В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародних відносин та журналістики,
Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ,
VovchenkoOV@krok.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-7502-5702>

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Наслідки розвитку світу, його історичних, економічних та інших змін мають як позитивний, так і негативний характер. Міжнародні відносини перейшли в еру нової системи, яка стала результатом світових інтеграційних та глобалізаційних процесів. При цьому, суспільство увійшло в сучасну інформаційну епоху, яка несе в собі нові загрози як для індивідуальної безпеки, так і для міжнародної.

В епоху надшвидкого розвитку інформаційних технологій і, разом з цим, перетворенням інформації в окремий специфічний вид ресурсу, питання володіння інформацією, а також володіння методами і каналами її розповсюдження стає одним з головних питань в сучасних міжнародних відносинах. Процеси глобалізації посилюють і загострюють з одного боку проблему контролю інформації та інформаційного простору, а з іншого – проблему збереження національної самобутності і уникнення руйнівних іноземних інформаційних, пропагандистських, культурних впливів на свідомість суспільства, окремих індивідів, формування певного стану масової свідомості [1, с. 183].

XXI століття називають «століттям інформаційного прориву», адже саме зараз інформація набула неабиякого статусу на всьому континенті.

Негативною стороною є те, що інформацію використовують як засіб маніпулювання громадською думкою та спосіб деморалізації суспільства. Це призвело до появи нового явища у міжнародних відносинах – «інформаційна війна». Проте, є і позитивна сторона: використання інформації стимулює науково-технічний прогрес, розвиток інноваційних технологій, утворення широкої бази інформаційних ресурсів та задоволення інформаційних потреб суспільства.

Інформаційна війна – це злочинні дії проти цивільного населення чи військ державою-противником за допомогою дезінформації та пропаганди для досягнення певних політичних або військових цілей [2, с. 144]. Головне завдання інформаційних війн – маніпуляція масами. Також, інформаційна війна розглядається в розрізі міждержавного протиборства, спрямованого на вирішення зовнішньополітичних цілей не за допомогою фізичної сили, військової техніки і зброї, а з використанням витончених технологій контролю, що має зовнішнє вираження в формі дипломатії.

Сучасні міжнародні відносини постійно зазнають загроз у вигляді інформаційних війн. У майбутньому із-за інформаційних війн може відбутися руйнування міжнародних відносин як таких. Тільки широке співробітництво держав у сфері міжнародної інформаційної безпеки може гарантувати світові вирішення нових складних проблем інформаційної доби.

Інформаційний вимір конфліктів XXI століття обумовлюється стратегічною спрямованістю інформаційних озброєнь проти критично важливих структур життєдіяльності і функціонування міжнародного співтовариства, визнанням інформаційних озброєнь як нового глобального виду зброї масового ураження, катастрофічного за результатами свого застосування, необхідністю створення міжнародного механізму протидії та попередження глобальних інформаційних воєн в рамках політичної компетенції міжнародних інституцій з проблем безпеки і оборони, політичних рішень на національному рівні [3, с. 173].

Для захисту від інформаційної війни необхідно застосувати засоби та інструменти, які використовує противник: знати та знищувати його інфраструктуру; забезпечувати високий рівень захисту інформації; попереджувати дезінформацію; вчасно та якісно реагувати на всі прояви війни.

У системі сучасних економічних, політичних та військових протистоянь інформаційні війни в сучасних міжнародних відносинах посідають провідне місце, як один з ключових супроводжувальних процесів. Головне призначення таких процесів – шляхом концентрації зусиль на певних ключових ланках, забезпечувати суттєві переваги в рамках комплексного протиборства сторін.

Інформаційна зброя такого типу здатна знищувати чи, як мінімум, блокувати системи координації, поширення інформації та інші відповідні управлінські процеси, а також перешкоджати роботі відповідних центрів керування. Спектр інструментів при цьому доволі широкий – від кібератак до організації акцій протесту, терористичних актів та організованого збройного опору.

Отже, інформаційні війни – це особливий феномен, новітня форма боротьби в ХХІ столітті, яка призводить до ураження всіх сфер функціонування держави. Інформаційні війни небезпечні тим, що з їхньою допомогою можуть вестися неоголошені, невидимі війни, які загрожують в сучасних міжнародних відносинах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шпилик С. Інформаційна війна, пропаганда та PR: такі схожі й такі різні. *Галицький економічний вісник*. 2014. Том 47. № 4. С. 178–188.
2. Валюшко І. О. Основні виклики і загрози в епоху інформаційних війн. Науковий вісник Дипломатичної академії України. *Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія «Політичні науки»* / за заг. ред. В. Г. Ціватого, Н. О. Татаренко. 2016. С. 142-147.